

Voor raadsleden die
aan de slag willen met

Bomen in de openbare ruimte

Vorbereidende module Basiscursus 'Het belang van
bomen in de openbare ruimte'

Welkom!

1. Deze presentatie is ter voorbereiding op de online basiscursus.
2. We leggen vakjargon uit zodat u ons straks goed kan verstaan.
3. Ook stellen we oriënterende vragen om tijdens de cursus te kunnen ingaan op specifieke zaken die bij u spelen.
4. Wilt u meer weten? Wilt u antwoorden op uw vragen? Meldt u dan aan voor de cursus!

Even voorstellen

**Josien
Hissink**

Adviseur Beleid Bomen, Bomenwacht Nederland

Als ervaren procesbegeleider helpt Josien gemeenten en andere overheden om meer inzicht te krijgen in het proces en de planning van het bomenbeheer. Haar speciale aandacht gaat uit naar communicatie en bewonersparticipatie.

**Merlijn
Boeles**

Adviseur Beleid Bomen, Bomenwacht Nederland

Met een managementachtergrond en grote passie voor natuur inspireert Merlijn iedereen die op zijn pad komt. Na zijn opleiding Bos- en Natuurbeheer, ervaring als boominspecteur enthousiasmeert hij andere mensen graag om de natuur te helpen.

Josien verzorgt de cursus op de **dinsdagavonden**

Merlijn verzorgt de cursus op de **woensdagavonden**

Het is natuurlijk fijn om bij een vaste groep aan te sluiten, maar uitwijken naar een andere avond kan!

Even in vakjargon

Wat zijn **bomen** eigenlijk?

Wat zijn eigenlijk bomen?

1. Volgens de Algemene Plaatselijke Verordening

Opgaande, houtige gewassen met een bepaalde stamdiameter.

- Iedere gemeente kan dit zelf bepalen, het staat niet in een Wet.

Welke diameter staat er in de APV van uw gemeente?

Wat zijn eigenlijk bomen?

- 1. Individueel geregistreeerde bomen langs wegen en in parken**
 - 2. Bosplantsoenvakken**
- Alle individueel geregistreeerde bomen hebben een paspoort.
 - Bosplantsoenvakken worden als vlak beheerd.
 - Zo staat 'dunnen' in de Wet natuurbescherming benoemd als ingreep om de groei van de overige beplanting te bevorderen.

Zorgplicht voor bomen

Zorgplicht voor bomen

Zorgplicht staat niet letterlijk in de wet maar volgt wel uit Burgerlijk Wetboek artikel 162

‘Onrechtmatige daad’

Hij die jegens een ander een onrechtmatige daad pleegt, welke hem kan worden toegerekend, is verplicht de schade die de ander dientengevolge lijdt, te vergoeden.

Als onrechtmatige daad worden aangemerkt een inbreuk op een recht en een doen of nalaten in strijd met een wettelijke plicht of met hetgeen volgens ongeschreven recht in het maatschappelijk verkeer betaamt, een en ander behoudens de aanwezigheid van een rechtvaardigingsgrond.

Een onrechtmatige daad kan aan de dader worden toegerekend, indien zij te wijten is aan zijn schuld of aan een oorzaak welke krachtens de wet of de in het verkeer geldende opvattingen voor zijn rekening komt.

➤ Maar wat betekent dat nou?

Zorgplicht voor bomen

Als datgene wat je **doet of nalaat** (niet doet terwijl het wel nodig is), zorgt dat bij iemand anders **schade** ontstaat, ben je **aansprakelijk** voor die schade en alles wat daar uit volgt.

- Stel: Als gemeentelijke boomeigenaar geef je de bomen in jouw beheer niet of onvoldoende zorg. Vervolgens breekt een zware tak af waardoor een auto wordt beschadigd. Dan zul je die schade moeten vergoeden.

Zorgplicht voor bomen

Hoe kun je voldoen aan de zorgplicht?

Inspecteer de bomen regelmatig om te controleren of alles in orde is.

- Elke 3 à 4 jaar
- Drukke locaties en oude, zieke bomen bij voorkeur wat vaker.

Verhelp de gebreken die geconstateerd worden zo snel mogelijk!

- Bijvoorbeeld: snoei, kap, groeiplaatsverbetering.

Registreer de inspectieresultaten, de uitgevoerde maatregelen en andere informatie goed. Zo kun je altijd nagaan of een schadegeval voorkomen had kunnen worden.

- Voor onvoorziene gebeurtenissen ben je namelijk niet aansprakelijk.

Zorgplicht voor bomen

Wat doet uw gemeente aan de zorgplicht?

- Hoe vaak worden de bomen geïnspecteerd?
- Hoe snel worden de nodige maatregelen uitgevoerd?
- Is er voldoende budget om alle maatregelen uit te voeren?
- Is van alle bomen de informatie beschikbaar?

Wat heeft een boom nodig?

Wat heeft de boom nodig?

1. Ruimte

- 50% van de boom staat bovengronds
- 50% van de boom zit ondergronds

2. Goede groeiplaats

- Voldoende vocht, zuurstof, voedingsstoffen
- Geen stenen, geen voedselarm zand
- Niet te droog, niet te nat

nwacht
NEDERLAND

Wat heeft de boom nodig?

Grote bomen hebben meer impact dan kleine bomen.

- Wordt er in uw gemeente rekening gehouden met de ruimte die boomwortels nodig hebben?
- Hoe?

NEDERLAND

Wat heeft de boom nodig?

Grote bomen hebben meer impact dan kleine bomen.

Bomen nemen in waarde toe naarmate ze ouder en groter worden. Geen afschrijving zoals bij straatmeubilair, maar **bijschrijving!**

- Heeft u liever **veel kleine bomen** of **enkele grote bomen**?

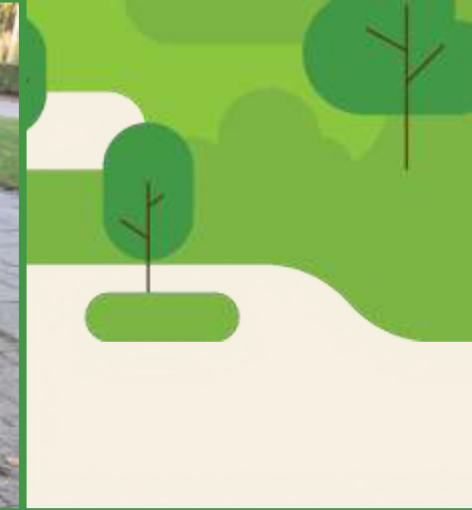
Wat heeft de boom nodig?

Bomen zijn opportunistisch en vindingrijk!

Bomen zullen altijd hun best blijven doen om te groeien en zoeken naar ruimte, vocht en voeding.

Gevolg: Onveiligheid en overlast zoals afbrekende takken, instabiliteit en wortelopdruk.

- Hebben de inwoners van uw gemeente vaak last van bomen??

Biodiversiteit, een b r e e d begrip

Biodiversiteit, een breed begrip

Definitie: *De mate van diversiteit van de levende omgeving*

- ✓ Een samenspel van diversiteit in aangeplante bomen en andere planten en de organismen die daar in, op, onder en tussen leven.
 - ✓ Vogels, zoogdieren, insecten, schimmels en bacteriën
- ✓ Bij een goede biodiversiteit ontstaat een mini-ecosysteem dat zichzelf helpt om gezond te blijven.

t
NEDERLAND

Biodiversiteit, een breed begrip

Voorbeeld: *Eikenprocessierups*

- ✓ De EPR leeft van de blaadjes van zomer- en wintereiken.
- ✓ De boom heeft er geen last van, wij wel!
- ✓ Onderzoek leert ons dat er natuurlijke bestrijding mogelijk is.
- ✓ We kunnen de omgeving van eiken geschikt maken voor natuurlijke predatoren zoals vogels, vleermuizen, insecten, schimmels en bacteriën
- ✓ We moeten de biodiversiteit verhogen met meer variatie in boomsoorten, onderbeplanting en een gezonde bodem.

icht
NEDERLAND

Resumé.

Wat is ons vertrekpunt?

1. Bomen zijn belangrijk maar ze redden het in de stedelijke omgeving niet vanzelf.
2. Beheer is nodig om bomen gezond en veilig te houden.
3. Dat is de basis!
4. Er is tijd, geld en aandacht nodig om bomen de goede groeiplaats, inspectie en onderhoud te bieden.
5. Door heldere ambities te formuleren, kan er met focus worden gewerkt en kunnen de middelen goed worden besteed.

Bomenwacht
NEDERLAND

Wat gaat u leren in deze basiscursus?

1. Landelijke en provinciale ambitie en doelen en ruimte voor eigen toevoeging door gemeenten.
2. Doelen realistisch en toetsbaar maken.
3. Bomen op de juiste manier aanplanten.
4. Hoe om te gaan met burgerparticipatie?
5. Welke opdracht er ligt vanuit de Omgevingswet.
6. Beleid formuleren onder de Omgevingswet: waar leg je ambities, doelen, uitwerkingen en regels vast?

Bomenwacht
NEDERLAND

Graag tot ziens bij de
basiscursus

Het belang van bomen in de openbare ruimte

[Klik hier om je in te schrijven!](#)

